

Už jste zachráněn

CHONG AN SUNIM JDPS

Student: Zmínil jste se o záchraně všech bytostí... Mohl byste přesněji vysvětlit, co tím myslíte?

Čong An Sunim: Vás.

Student: Jak zachraňujete mě?

Čong An Sunim: Trpíte?

Student: Ano.

Čong An Sunim: Proč?

Student: Kvůli tomu všemu, o čem jste tu mluvil.

Čong An Sunim: Chyba. Trpíte kvůli sobě. Zeptám se vás – co jste?

Student: Nevím.

Čong An Sunim: Už jste zachráněn. Tedy – jestliže si tuto mysl „nevím“ dokážete udržet. Když někdo řekne „opravdu nevím, kdo jsem“, je to poctivé a upřímné tvrzení. A tehdy také – jestliže nevím, kdo jsem – můžu toto „já“ dát pryč. Stačí udržovat toto „nevím“, tuto otázku „co jsem“. Řeknete-li „kdo jsem“, už předpokládáte člověka. Proto se raději ptáme „co jsem“, to je lepší formulace.

Korejci se ptají „Igae muošinga?“ Co je toto? Tato podstata, tato bytost, tato mysl. Co to je? Když to umístíte do svého tantien a budete jej pozorovat, nějak se bude chovat. Jako ve fyzice – velká černá díra. Všechno pohltí. Nemusíte potlačovat svoje myšlení ani emoce, vůbec nemusíte dělat nic zvláštního. Jen udržovat tuto otázku, která nemůže být zodpovězena myšlením, která však dokáže vstřebat, ba doslova pohltit veškerou naši nevědomost, hněv i touhu. Pak se naše mysl zcela projasní. To je funkce onoho „nevím“.

Proto se vás ptám: „Co jste?“ Podívejte se do sebe a užasnete: Vždyť já vlastně nevím! Tohle tělo, to nemůžu být já, protože tělo přichází a odchází. Ale to, co jej pozoruje, nepřichází ani neodchází. Emoce, to také nejsem já. I ony stále přicházejí a odcházejí. Ale to, co je pozoruje, nepřichází ani neodchází. A tak si můžete hrát ve své mysli se vším. Nemohu být něco, co se objevuje a mizí, protože jinak bych nemohl to, co se objevuje a mizí, pozorovat. Snad je tahle logika všem jasná.

Je to velmi důležitá, ba klíčová myšlenka nejen v mahajánovém buddhismu, ale i v zenu. Kdybychom neměli toto vědomí, které je čisté jako zrcadlo, nemohli bychom pozorovat, jak věci přicházejí a odcházejí. Identifikovali bychom se s nimi a pak bychom s nimi zmizeli. Ale nemusíme. Máme tu možnost, že nemusíme. Můžeme se osvobodit. Jinak řečeno – můžeme udržovat mysl „nevím“, pak se všechna naše připoutání a nepravé identifikace zastaví a přirozeně se vrátíme ke svému pravému „já“. Není nutné dělat něco zvláštního. Jen se vrátit ke svému pravému „já“, pak jsme svobodní. Uvědomte si: původně jsme stále svobodní. Žádný problém ani utrpení neexistují, dokud je sami nevytvoříme.

Tímto udržováním mysli „nevím“ se tedy jen vrátíme ke svému jasnému „já“, které je bez jakýchkoli překážek. K tomuto neexistujícímu „já“. Zkuste ta slova strávit: naše neexistující „já“. Pro mysl je to jako velký protiklad. „Jak to přijde, že já neexistuju?“ Když řeknete „existuji“, je to chyba. Když řeknete „neexistuji“, taky chyba. To všechno je jenom myšlení. Stačí se vrátit k „nevím“, do tohoto okamžiku. Potom veškeré utrpení, které z našeho dualistického myšlení vzešlo, zmizí. Rozumíte?

– Přeložil Jiří Lněnička